

TABU JA SANKARIHYMNI 1965

PIENOISROMAANI JA NOVELLI SAMASSA KIRJASSA

Mukka kirjoitti kustannustoimittaja Rauno Ekholmille Gummerukseen (katkelmia):

Pello 23.1.1964

Vaivaan teitä jälleen kirjeellä. Olen kovin hermostunut ja malttamaton odottaessani kirjettänne ja päätöstänne, hyväksyttekö vai hylkäätekö ”Maa on syntinen laulu” romaanini. Helpottaakseni vähän tätä kauheaa odotustani, pyytäisin teitä lähettämään minulle heti takaisin ”Tabu” käsikirjoituskatkelmani, jonka myös joitakin aikoja sitten lähetin teidän nähtäväksenne, kirjoittaakseni sen loppuun.

Pello 14.2.1964

Kiitokset ”Tabusta”! Olen aloittanut sen kirjoittamisen, mutta viime päivinä olen myöskin miettinyt syksyistä kirjettänne (...). Olen kyllä kirjeittenne ja kirjailija Jaakko Syrjän kritiikin perusteella yrittänyt saada ratkaisua siihen, miten minun olisi sovittava tyylini, jotta se sekä julkaisemisen että taiteellisuuden kannalta katsottuna olisi tyydyttävää. Tähän asti kirjoittaessani olen pyrkinyt saamaan tekstiini jonkinlaista sugeroivaa tehoa joka ylittäisi lukijan tekstistä saamien ajatuksien tiedostettavien näkemysten yli. Ja vaikka minulla ehkä olisikin tyyli- ja rytmitajua, kieliopillinen taitamattomuuteni tulee esiin monin kohdin. Ehkäpä te pystyisitte antamaan valaisua tällaisiin asioihin.

Toni Lahtinen kirjoittaa väitöskirjassaan *Maan höyryävissä sylissä* (2013) neitseellisen synnytyksen myytistä *Tabussa*:

”Pienoisromaani *Tabu* on edeltäjänsä tapaan korpikylään sijoittuva kertomus nuoren työn seksuaalisesta heräämisestä ja raskaudesta. (...) *Tabussa* kristillisen Maria-myytin ytimeen kätetään lapsekas mutta samalla kasvava, muuttuva ja sellaisia määritelmiä kuin lapsi ja aikuinen, viaton ja turmeltunut, neitsyt ja huora pakeneva naishahmo. (...) Milkan äidin käsissä helisevään palloon puristuu lopulta tabu: vaiettu seksuaalinen ja pyhä kertomus nuoren tytön selittämättömästä raskaudesta.”

Katkelma *Tabusta* sivulta 71–72 kuvaa Milkan ja äidin keskustelua tytön raskauden paljastuttua äidille. Toisaalla teoksessa on kuvattu Milkan ja Kristus-Perkeleen, kulkumies Ojasen, yhdyntä.

– Äiti, minä vannon Jumalan nimeen: kenenkään kanssa en ole maannut, kenellekään en ole mitään antanut. Uskotko minua, äiti. Minä en tiedä, mitä sinä tarkoitat; en ymmärrä ajatustasi, mutta minä vannon, etten ole hänen kanssaan maannut. Vannon sen Jumalan nimeen. Vannon sen . . . kenellekään en ole antanut itseäni. En ole sallinut kenenkään hyväillä minua . . .

Minä itkin ja vapisin hänen edessään polvillani, mutta äiti ei siitä tyyntynyt. Kauhistunut ilme vieläkin kasvoiltaan hän nosti minut ylös lattialta; itkien hän pesi itseään.
– Saat lapsen. Käsitätkö, Milka? sanoi äiti.
– En tiennyt sitä.

(...)

– Kuinka siis on mahdollista . . . miten olisi saattanut sattuua? Ehkä . . . ehkäpä sittenkin . . . jospa minä vain sen tietäisin. Tuskinpa sitä kestäisi sydämeni . . . mutta, Jumalan tiet ovat tutkimattomat . . .

Teoksessa kertojana on aikuinen Milka, yli kaksikymmentä vuotta tapahtumain jälkeen.

Tabun yhteydessä julkaistiin novelli *Sankarihymni*, jonka tapahtumat sijoittuvat Pohjois-Norjaan. Päähenkilö on nuori Thörsten Öiesen, ja hänen sodanaikainen sankaritekonsa on kolmentoista juopuneen saksalaissotilaan räjäyttämisen. Lahtisen sanoin sankarin hahmosta kuoriin esiin pelokas poika, ellei jopa antisankari, voimakas kontrasti sankariballadien seikkailijalle.

Novelli pohjautuu aiempaan romaanikäsitteeseen *Toivo*, josta on peräisin myös novelli *Katkelma laajemasta laulelmasta*, julkaistu antologiassa *Rakastaa. 12 novellia rakkaudesta* (1965). Mukka työsti aineksista Radioteatterille *Sankarihymni*-nimisen kuunnelman, mutta sitä pidettiin liian rohkeana esitettäväksi, ja kirjailija jätti kuunnelman pöytälaatikkoon. *Toivo* ja *Sankarihymni* löytyivät kirjailijan jäämistöstä, ja ne on julkaistu kokoomateoksessa *Näin hetki sitten ketun* (2010).

Sankarihymni sai ensiesityksensä Timo K. Mukka -seuran vuosikokouksessa 2014, kun Rovaniemen teatterin näyttelijät esittivät sen lukudraamana Teatteriravintolassa.